

HØRINGSNOTAT

Vedrørende høringssvar til forslag til Natura 2000-plan 2022-2027 for N65 Nissum Fjord

Forslag til Natura 2000-plan for N65 Nissum Fjord har været i offentlig høring fra den 21. februar 2022 til den 25. maj 2022.

Indkomne høringssvar kan ses i dokumentet "Indkomne høringssvar til høring af Natura 2000-planerne 2022-27" på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Den offentlige høring er annonceret på Miljøstyrelsens hjemmeside og via Miljøstyrelsens nyhedsbrev. Relevante myndigheder er desuden direkte orienteret, jf. miljømålsloven § 43. Lodsejere med væsentlige interesser, der vil kunne berøres af et eller flere elementer i planlægningen for et Natura 2000-område, er individuelt blevet orienteret om høringen over forslag til Natura 2000-planer. Relevante organisationer og foreninger er ligeledes blevet direkte orienteret. Alle forslag til Natura 2000-planer har kunnet tilgås via Miljøstyrelsens hjemmeside.

Miljøstyrelsen har i alt modtaget ca. 440 høringssvar både specifikke høringssvar vedrørende de enkelte Natura 2000-planer og mere generelle høringssvar vedrørende naturplanlægningen. De generelle høringssvar er sammenfattet i et samlet høringssvar "Miljøstyrelsens generelle høringssvar vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan findes på Miljøstyrelsens hjemmeside. De områdespecifikke høringssvar er gennemgået og behandlet i lokale høringssvar for hvert enkelt Natura 2000-område.

Til denne Natura 2000-plan er der modtaget i alt **5** høringssvar.

Høringssvar vedrørende den Strategiske Miljøvurdering behandles separat i den sammenfattende redegørelse, som ligger tilgængelig på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Svarene har berørt følgende emner:

1. Datagrundlag
2. Indsatsprogram
3. Målsætninger
4. Udpegningsgrundlag og områdegrænser
5. Andet

Dette høringssvar er inddelt emnevist. I det følgende afsnit sammenfattes de væsentligste synspunkter fra høringssvarene under de ovenfor nævnte emner, hvorefter Miljøstyrelsens bemærkninger er angivet i kursiv. Sidst i høringssvaret gennemgås eventuelle justeringer i relevante Natura 2000-plan på baggrund af de indkomne høringssvar.

Det bemærkes, at høringssvarene kun er gengivet i hovedtræk. Høringssvarene kan i deres helhed læses på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Bemærkninger til planforslaget

1. Datagrundlag

Resume af høringssvar

Holstebro Kommune mener, at den kortlagte forekomst af invasive arter på over 10 % dækning ikke dækker et areal på 21 ha. som angivet i Natura 2000-planen, da en sammentælling af Miljøstyrelsens registreringer kun bør give 18,5 ha.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen kan oplyse, at arealet af habitatnatur med invasive arter på over 10 % er 21 ha, når man inkluderer arealerne med skovhabitatnatur i Natura 2000-området.

I MiljøGIS (<https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=natura2000planer3-2022>) på Miljøstyrelsens hjemmeside er der tilføjet et lag, der viser de arealer, der ligger til grund for beregning af indsatsen mod invasive arter i Natura 2000-planerne. I MiljøGIS er der desuden tilføjet en vejledning med forklaring til de enkelte kolonner i data. Data kan downloades til brug i eget GIS-system enten via tabelfunktionen under det pågældende tema eller ved WMS/WFS download. Data fra den oprindelige kortlægning af invasive arter kan ses under temaet "Lysåbne naturtyper (2016-2019) - Naturtilstand" i den kolonne, der hedder "invasive" samt under temaet "Skovnaturtyper (2016-2019)" i kolonnen "invasive".

Resume af høringssvar

Holstebro Kommune mener, at der kan sættes spørgsmålstegn ved naturtypebestemmelsen af et areal med havtornklit (2160). Efter kommunes mening, er landarealerne ikke opstået som klitter, men de er gamle arbejdsveje fra tiden som sandgrav. Holstebro Kommune vil foreslå, at 10,86 ha syd for Thorsminde (Klitvej 66) afregistreres som naturtypen havtornklit (2160).

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen kortlægning af naturtyperne er foretaget i overensstemmelse med "Nøgle til identifikation af danske naturtyper på habitatdirektivet", som kan findes på Miljøstyrelsens hjemmeside. Af nøglen fremgår det, at der ikke behøver at være veludviklede kystklitter før havtornklit kan kortlægges, og at vindomlejring af kystsandet er tilstrækkelig til en bestemmelse af naturtypen. Det pågældende areal er meget kystnært, og alt blotlagt sand vil flygte, og dermed kan hele eller væsentlige dele af arealet opfylde det abiotiske substratkriterie for kortlægning af kystklitnaturtyper. Det er således Miljøstyrelsens vurdering, at området er korrekt kortlagt.

Resume af høringssvar

Danmarks Naturfredningsforening, Lemvig og Holstebro mener, at vandkvaliteten i nogle af de store søer er vurderet optimistisk f.eks. Byn sø, som tidligere rummede meget sjældne rødlistede vandplanter. Disse er i dag forsvundet. Dræning og tilførsel af okker og næringsstoffer fra omkringliggende lavbundsjord har gjort det af med disse planter.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen har noteret sig Danmarks Naturfredningsforenings bidrag. Miljøstyrelsen kan oplyse, at det er politisk besluttet, at der indtil videre er en arbejdsdeling mellem Natura 2000- og vandområdeplanerne, således at

vandplanlægningen håndterer vandkvalitet i vandløb, søer over 5 hektar, kystvande og fjorde, mens Natura 2000-planlægningen tager sig af søer under 5 hektar og hydrologien på terrestriske naturarealer.

Emnet rollefordeling er beskrevet i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på styrelsens hjemmeside.

2. Indsatsprogram

Resume af høringssvar

Holstebro Kommune mener ikke, at det naturmæssigt giver mening at iværksætte et kompliceret rydningsarbejde i de stærkt forstyrrede og svært tilgængelige arealer syd for Thorsminde. Et naturplejeprojekt er ikke nødvendigvis til gavn for det fugleliv, der findes i det konkrete område. Holstebro Kommune mener desuden, at det ikke er rimeligt over for sommerhusejerne, at kommunen skal iværksætte rydning af invasive arter på de nærmeste arealer til sommerhuse langs Klitvejen.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen har noteret sig Holstebro Kommunes holdning. Miljøstyrelsen kan oplyse, at Miljømålsloven fastlægger en opgavefordeling mellem stat og kommuner, der giver staten det overordnede ansvar for gennemførelse af direktivforpligtelserne og overlader den konkrete gennemførelse heraf til de respektive myndigheder. Natura 2000-planerne fastlægger udelukkende rammerne for den opfølgende handleplanlægning, men de fastsætter ikke specifikke krav til forvaltning af konkrete arealer. Konkrete projekt- og plejeforslag skal således håndteres af relevante handleplanmyndigheder.

Resume af høringssvar

Dansk Ornitologisk Forening, Vestjylland mener, at kommunerne, turistforeninger og andre friluftorganisationer forsøger at kommercialisere Nissum fjords naturherligheder til friluftaktiviteter, turistaktiviteter og til energiformål. Alle aktiviteter i et gråzoneområde og på (og over) kanten af naturbeskyttelsen. Nissum Fjord er et fugleområde beskyttet af alle nationale og internationale love, konventioner og direktiver af hensyn til især vandfugle m.v. for at give arterne fred. Et indsatsområde i denne plan bør være at tilføje et punkt, hvor disse forstyrrende aktiviteter, som ikke fremmer gunstig bevaringsstatus, indskrives. Kommunerne skal herefter i deres handleplaner indskrive dette.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen har noteret sig Dansk Ornitologisk Forening, Vestjyllands synspunkt om kommunernes, turistforeningerne og andre friluftorganisationers intentioner inden for Natura 2000-området.

Det kan oplyses, at Miljøstyrelsen løbende reviderer bestemmelserne for vildtreservater med henblik på at forbedre beskyttelsen af bl.a. yngle- og trækfugle i forhold til forstyrrelser. Miljøstyrelsen har bestilt DCE til at lave en gennemgang af alle Natura 2000-områderne med henblik på en vurdering af evt. forstyrrelsestrusler.

Miljøstyrelsen kan desuden oplyse, at evt. ændringer af reservatbestemmelserne herunder gældende bestemmelser omkring færdselsrestriktioner ikke reguleres via Natura 2000-planlægningen, men via bestemmelserne i Bekendtgørelse af lov om jagt og vildtforvaltning.

Natura 2000-planerne fastlægger rammerne for den opfølgende handleplanlægning, men fastsætter ikke specifikke krav til forvaltning af konkrete arealer. Natura 2000-områdets åbenlyse store værdi for en række yngle- og trækfuglearter er indarbejdet i Natura 2000-planens målsætninger og indsatsprogram. Indsatserne i Natura 2000-planernes indsatsprogram er valgt på baggrund af en faglig tilgang. Ved gennemførelse af de enkelte indsatser skal relevante myndighed vurdere konkret, hvor det i området giver mening at gennemføre indsatsen med fokus på evt. behov for konkrete hensyn. Konkrete projektforslag skal således rettes til den relevante handleplansmyndighed.

Resume af høringssvar

Danmarks Naturfredningsforening, Lemvig og Holstebro mener, at næringsstofbelastningen af Nissum fjord stadig er for stor, hvilket helt tydeligt har indvirkning på vegetationen i fjorden. Danmarks Naturfredningsforening, Lemvig og Holstebro påpeger desuden, at mange lavbundsarealer omkring fjorden bliver sprøjtet og gødsket, og det er deres fremadrettede ønske, at denne praksis bliver stoppet i hele Natura 2000-området.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen har noteret sig Danmarks Naturfredningsforening, Lemvig og Holstebros bidrag. Miljøstyrelsen kan samtidig oplyse, at det er besluttet, at der indtil videre er en arbejdsdeling mellem Natura 2000- og vandområdeplanerne, således at vandplanlægningen håndterer vandkvalitet i vandløb, søer over 5 hektar, kystvande og fjorde, mens Natura 2000-planlægningen tager sig af søer under 5 hektar og hydrologien på de terrestriske naturarealer.

Emnet rollefordeling er beskrevet i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på styrelsens hjemmeside.

Resume af høringssvar

Danmarks Naturfredningsforening, Lemvig og Holstebro ønsker at få arealet mellem Thorsmindevej og Høvsørevej naturgenoprettet til den tilstand, det var før dræning og udretning af Ramme Å og etablering af pumpestationen. Et tiltag der blev gennemført i slutningen af 1960'erne. En genslyngning af Ramme Å og reetablering af strandenge og lo-systemer i dette areal vil danne en naturlig rodzone for den næringsstofbelastning, der tilføres af Ramme Å og dens opland. Næringstoffer som ender i den nordlige del af Nissum Fjord.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen har noteret sig Danmarks Naturfredningsforenings, Lemvig og Holstebros forslag til et naturgenopretningsprojekt i nordenden af Natura 2000-området. Miljøstyrelsen kan oplyse, at Miljømålsloven fastlægger en opgavefordeling mellem stat og kommuner, der giver staten det overordnede ansvar for gennemførelse af direktivforpligtelserne og overlader den konkrete gennemførelse heraf til de respektive myndigheder. Natura 2000-planerne der fastlægger udelukkende rammerne for den opfølgende handleplanlægning, men de fastsætter ikke specifikke krav til forvaltning af konkrete arealer. Konkrete projektforslag skal således rettes mod den relevante handleplansmyndighed.

Resume af høringssvar

Danmarks Naturfredningsforening, Lemvig og Holstebro mener ikke, at strandenge afgræsses på en måde, der fremmer et mosaiklandskab med meget vekslende højder af planter. Store arealer med for mange dyr nedgræsser for hårdt, hvor mindre parceller med ofte skiftende dyr ville fremme biodiversiteten.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen har noteret sig Danmarks Naturfredningsforening, Lemvig og Holstebros forslag til græsningsintensitet på strandengene i Natura 2000-området. Disse er allerede inkluderet flere steder i Natura 2000-planens indsatsprogram, hvor det fremgår af den generelle retningslinje 2, at der skal arbejdes på at sikre lysåbne terrestriske naturtyper en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje også til gavn for de tilknyttede fugle og arter. Af den generelle retningslinje 3 fremgår det, at der arbejdes for at sikre egnede levesteder for områdets fugle og arter. Miljøstyrelsen kan desuden oplyse, at Miljømålsloven fastlægger en opgavefordeling mellem stat og kommuner, der giver staten det overordnede ansvar for gennemførelse af direktivforpligtelserne og overlader den konkrete gennemførelse heraf til de respektive myndigheder. Natura 2000-planerne fastlægger udelukkende rammerne for den opfølgende handleplanlægning, men de fastsætter ikke specifikke krav til forvaltning af konkrete arealer. Konkrete projektforslag skal således rettes mod den relevante handleplansmyndighed.

Resume af høringssvar

Danmarks Naturfredningsforening, Lemvig og Holstebro ønsker, at en indsats mod invasive planter og dyr som f.eks. rynket rose, gyvel, mårhund, vaskebjørn og mink prioriteres.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen har noteret sig Danmarks Naturfredningsforening, Lemvig og Holstebros ønsker om indsats mod invasive arter i Natura 2000-området. Miljøstyrelsen er enig i, at invasive plante- og dyrearter kan være et problem for en række af de naturtyper, arter og fugle, der er medtaget på områdets udpegningsgrundlag, hvorfor dette også er medtaget i indsatsprogrammet i Natura 2000-planen. Miljøstyrelsen kan oplyse, at Miljømålsloven fastlægger en opgavefordeling mellem stat og kommuner, der giver staten det overordnede ansvar for gennemførelse af direktivforpligtelserne og overlader den konkrete gennemførelse heraf til de respektive myndigheder. Natura 2000-planerne fastlægger udelukkende rammerne for den opfølgende handleplanlægning, men de fastsætter ikke specifikke krav til forvaltning af konkrete arealer. Konkrete projektforslag skal således rettes mod den relevante handleplansmyndighed.

Resume af høringssvar

Danmarks Naturfredningsforening, Lemvig og Holstebro ønsker, at man ændrer slusepraksis i Nissum Fjord, så engene oversvømmes oftere.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen har noteret sig Danmarks Naturfredningsforening, Lemvig og Holstebros ønske om en ændret slusepraksis for slusen i Thorsminde. Det skal oplyses, at en ændring af slusedriften ikke er en del af denne Natura 2000-plan. Driften af slusen i Thorsminde henhører under Kystdirektoratet.

Resume af høringssvar

Danmarks Naturfredningsforening, Lemvig og Holstebro er bekymret over de stigende og forstyrrende fritidsaktiviteter, der er i form af havneudbygninger (Lille Bjerregaard) og vind- og kitesurfing.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen har noteret sig foreningens Danmarks Naturfredningsforening, Lemvig og Holstebros over havneudbygninger samt det, som foreningen vurderer, er stigende forstyrrelser ved fritidsaktiviteter som wind- og kitesurfing. Der er ingen generel regulering af kite- og windsurfing inden for Natura 2000-områderne. Miljøstyrelsen har bestilt DCE til at lave en gennemgang af alle Natura 2000-områderne med henblik på en vurdering af evt. forstyrrelsestrusler.

3. Målsætninger

Resume af høringssvar

Dansk Ornitologisk Forening, Vestjylland mener, at yngleforholdene for fuglene på udpegningsgrundlaget er ringe. Mht. ternerne er årsagen prædation fra ræv og mårhund samt manglende fødetilgængelighed i fjorden. Mht. engfuglene skyldes det forkert græsningstryk samt manglende vand på engene. Dansk Ornitologisk Forening, Vestjylland mener derfor, at der mangler en målsætning for rævebekæmpelse på Fjandø og en målsætning for bekæmpelse af mårhund i hele rørskoven og på engene rundt om fjorden. Derudover mangler der en målsætning for prædation på engene og en forbedring af engenes egnethed.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Som det fremgår af Miljøstyrelsens Natura 2000-basisanalyse for N65 – Nissum Fjord er såvel prædation, manglende pleje af og uhensigtsmæssig lav vandstand på engene omkring Nissum Fjord en væsentlig del af de problemstillinger, der adresseres i basisanalysen. Som en konsekvens af dette, er der i Natura 2000-planen medtaget såvel målsætninger som indsatser, der understreger Natura 2000-områdets vigtighed, som levested for yngle- og trækfugle. Miljøstyrelsen har vendt dette høringssvar med Naturstyrelsen, der oplyser, at Naturstyrelsen i en længere årrække har foranstaltet bekæmpelse af rovdyr på Fjandø, og der ikke umiddelbart er overvejelser om at standse dette forvaltningstiltag.

Miljøstyrelsen kan oplyse, at Miljømålsloven fastlægger en opgavefordeling mellem stat og kommuner, der giver staten det overordnede ansvar for gennemførelse af direktivforpligtelserne og overlader den konkrete gennemførelse heraf til de respektive myndigheder. Natura 2000-planerne fastlægger udelukkende rammerne for den opfølgende

handleplanlægning, men de fastsætter ikke specifikke krav til forvaltning af konkrete arealer. Konkrete projektforslag skal således rettes mod den relevante handleplansmyndighed.

4. Udpegningsgrundlag og områdegrænser

Resume af høringssvar

Danmarks Naturfredningsforening, Lemvig og Holstebro ønsker at tilføje stor kobbersneppe til udpegningsgrundlaget for området. Arten, som tidligere yngede i pæne antal på tangerne, er nu faldet til 3-4 årlige par i hele Natura 2000-området.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen har noteret sig Danmarks Naturfredningsforening, Lemvig og Holstebros ønske om tilføjelse af stor kobbersneppe til områdets udpegningsgrundlag. Miljøstyrelsen kan oplyse, at den gennemførte høring alene vedrørte forslag til Natura 2000- planen. Ændringer i udpegningsgrundlaget er sket i 2018-2022 og vil også fremover ske i en selvstændig proces ud fra bedst tilgængelige viden.

5. Andet

Resume af høringssvar

Dansk Ornitologisk Forening, Vestjylland mener, at vandkvaliteten i Nissum Fjord er virkelig ringe. Dette forårsager, at fjorden er stort set uden liv, og at der mangler ålegræs, havgræsser og fisk af enhver art. Ifølge Natura 2000-planen skal dette løses via vandmiljøplanerne. Dansk Ornitologisk Forening, Vestjylland mener, at det bør klarlægges, om andre forhold er medvirkende: 1) Slusepraksis forårsager stærkt svingende salinitet, og slusepraksis bør tage hensyn til et mere jævnt saltholdighed. 2) Et højt næringsindhold i fjorden kan skyldes guanoen fra 5000-7000 bramgæs. Engene er ganske grå af guanoen, hvilket ses især på Fjandø, på strandengene og på Gørdingdæmningen. Det er Dansk Ornitologisk Forening, Vestjyllands opfattelse, at der er ugunstig bevaringsstatus for gæs, krikand, pibeand, spidsand og skalleslugere i området.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Som det fremgår af Natura 2000-basisanalysen og Natura 2000-planen for området, er Miljøstyrelsen enig i, at vandkvaliteten i Nissum Fjord er forringet, og at dette har en negativ konsekvens for bl.a. en række fuglearter på områdets udpegningsgrundlag. Miljøstyrelsen har noteret sig, at Dansk Ornitologisk, Vestjylland ønsker en klarlægning af årsagerne til den forringede vandkvalitet. Det skal oplyses, at en ændring af slusedriften ikke er en del af denne Natura 2000-plan. Driften af slusen i Thorsminde henhører under Kystdirektoratet. Det kan afslutningsvis oplyses, at Miljøstyrelsen for alle fuglearter på fuglebeskyttelsesområdernes udpegningsgrundlag har foretaget vurderinger af de enkelte arter i områderne. Vurderingerne er foretaget på baggrund af data indsamlet i NOVANA-programmet af Miljøstyrelsen (ynglefugle) og DCE Aarhus Universitet (trækfugle), og dette er der redegjort for i basisanalysen for områderne.

Justering af forslag til Natura 2000-plan for N65 Nissum Fjord

På baggrund af de indkomne bemærkninger til Natura 2000-planen har Miljøstyrelsen ikke fundet anledning til at foretage ændringer i Natura 2000-planen.

Bilag 1: Indkomne hørings svar til Natura 2000 N65 Nissum Fjord

Sagsnummer	Høringspart
2022-34846	Holstebro Kommune
2022-39740	Dansk Ornitologisk Forening, Vestjylland
2022-39745	Dansk Ornitologisk Forening, Vestjylland
2022-39781	Dansk Ornitologisk Forening, Vestjylland
2022-39711	Danmarks Naturfredningsforening, Lemvig og Holstebro